

МЕДИА МОНИТОРИНГ

04 ФЕВРУАРИ 2025 г.

Член на:

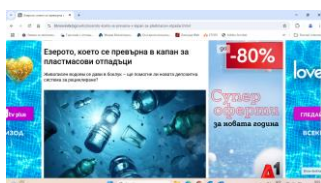

Източник: БТВ

Заглавие: Езерото, което се превърна в капан за пластмасови отпадъци

Живописен водоем се дави в боклук – ще помогне ли новата депозитна система за рециклиране?

Линк: <https://btvnovinite.bg/svetut/ezeroto-koeto-se-prevarna-v-kapan-za-plastmasovi-otpadaci.html>

Текст: В началото на красивото езеро Лох Лонг в Аргайл се намира един от най-големите пластмасови проблеми на Шотландия, пише Би Би Си.

Комбинация от преобладаващите ветрове и въртенето на Земята тласка отпадъците нагоре по езерото, създавайки така наречената „зона на боклука“ в Арочар.

Около 62 000 предмета се изхвърлят на брега всяка година, като голяма част от тях идват от водните пътища в и около Глазгоу – най-големия град в Шотландия.

Изчислено е, че 11% от боклука, който попада в река Клайд (която минава през града) и нейните притоци, в крайна сметка се измива на брега в Арочар.

Местните жители не могат да го почистят достатъчно бързо.

Голяма част от отпадъците са заплетени в морските водорасли, които някога са били ценен ресурс за общността.

Преди те са били събирани на кофи, за да се използват като тор за селскостопански земи, но сега това вече не е възможно заради замърсяването.

Екоактивисти твърдят, че единственото решение е да се спре навлизането на отпадъци във водата още в началото – и че въвеждането на депозитна система за бутилки и кенчета би изиграло ключова роля в този процес.

Кирсти Крофорд от Морското общество за опазване на околната среда се надява, че подобна система ще облекчи проблема.

В Шотландия се планираше въвеждането на депозитна система още през 2023 г., но проектът беше забавен поради възражения от страна на бизнеса за включването на стъклени бутилки.

След това стана ясно, че правителството на Обединеното кралство обмисля блокиране на плановете на Шотландия, тъй като иска единна система за всичките четири нации.

В крайна сметка британските министри дадоха разрешение – но само ако стъклото бъде изключено от шотландските планове, за да се съобразят с проекта, планиран за Англия.

Това предизвика бурни спорове и доведе до обявяване на ново отлагане от министъра на кръговата икономика Лорна Слейтър – първо до октомври 2025 г., а по-късно и до 2027 г., в съответствие с общата схема за Обединеното кралство.

Междувременно, през последната година в Република Ирландия беше успешно въведена подобна система, която успя да събере почти милиард рециклируеми предмети.

Всички тези политически разногласия разочароват хората, които просто искат морската среда да бъде чиста от отпадъци.

Кирсти Крофорд от Морското общество за опазване на околната среда подчертава, че за места като Арочар е жизненоважно крайният срок за 2027 г. да не бъде отложен отново.

Тя казва: „С всяко ново пълноводие в езерото се измива още боклук. Това е огромно предизвикателство, но се надяваме, че депозитната система ще помогне за намаляването на този проблем.“

В Ирландия схемата започна преди година и досега са върнати над 900 милиона бутилки и кенчета.

Потребителите плащат депозит от 15 евроцента за всяка пластмасова бутилка или кенче, който им се връща при връщането на опаковката. Стъклото не е включено в схемата.

Някои търговци първоначално се съпротивляваха, но други смятат, че системата е увеличила посещаемостта в магазините.

Реверсивните вендинг машини за рециклиране струват около 15 000 евро на търговците, но има и опция за ръчно събиране на опаковките на касата.

Екологичната организация Coastwatch Europe, която следи повече от 500 брегови зони в Ирландия, смята, че схемата вече оказва значително въздействие.

Преди седем години доброволците намираха средно по 60 бутилки на километър плаж, докато през септември и октомври тази година броят им е намалял до осем на километър.

Съоснователката на организацията Карин Дъбски вярва, че това не се дължи само на депозитната система, но и на нарастващото осъзнаване на последиците от пластмасовото замърсяване.

„Има толкова много положителна енергия и мисля, че това отвори вратата към нов начин на мислене,“ казва тя.

Политиците се надяват, че въвеждането на подобна система ще подобри ниските нива на рециклиране в Шотландия, които почти не са се променили през последното десетилетие.

През 2023 г. 43.5% от битовите отпадъци са били рециклирани, в сравнение с 42.9% през 2014 г.

Шотландското правителство очаква схемата да намали замърсяването с една трета и да увеличи рециклирането на еднократни опаковки до 90%.

Лорна Слейтър, министър от шотландските Зелени, която въведе схемата, заявява, че все още се надява стъклото да бъде включено в програмата.

Но най-важното според нея е да няма повече забавяния.

Това мнение се споделя и от екологични организации като MCS и Keep Scotland Beautiful.

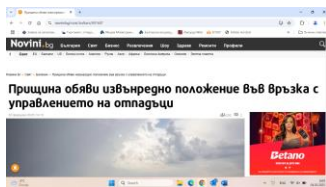
В понеделник изтече крайният срок за подаване на кандидатури за управление на схемата в Шотландия, Англия и Северна Ирландия.

Шотландските министри потвърждават ангажимента си да реализират проекта до 2027 г.

Източник: [Novini.bg](https://novini.bg)

Заглавие: Прищина обяви извънредно положение във връзка с управлението на отпадъци

Линк: <https://novini.bg/sviat/balkani/891687>

Текст: Кметът на косовската столица Прищина Пърпарим Рама обяви днес извънредно положение на територията на столичната община във връзка с управлението на отпадъци, събщи албанската редакция на Радио Свободна Европа, информира БТА.

На пресконференция в столицата той каза, че регионалната обществена фирма "Пастримми" ('Почистване', 'чистота' на албански – бел. ред.), която към момента е единствената компания, занимаваща се със събиране на отпадъци в Прищина, не се е доказала като ефективна при изпълнението на тази задача.

„Ще продължим да използваме извънредното положение, което обявихме, за да ангажираме частни компании, които да помогнат за правилното почистване на столицата“, каза Рама.

През 2024 г. община Прищина също обяви бедствено положение и временно ангажира допълнителни частни оператори за събиране на отпадъци в столицата, припомня медията.

Според кмета Рама обаче опозиционни представители в общинския парламент са направили невъзможен по-дългосрочен ангажимент с одобрението на регламент, който "дава на компанията "Пастримми" изключителното право за тази услуга."

Също през 2024 г. работници на „Пастримми“ се оплакаха и протестираха пред общината срещу ангажирането на частни фирми, което според тях крие риск за фалита на фирмата им.

Компанията "Пастримми" е местно публично предприятие с около 900 служители, което предоставя услуги за събиране на отпадъци на няколко града в Косово, включително Прищина.

Директорът на обществените услуги в Прищина Бежим Брестовци каза, че настоящата "прекалено влошена" ситуация ги е принудила да обявят отново извънредно положение.

„Компанията „Пастрими“, с логистиката, която имаше, не успя да осигури на гражданите нито контейнери, нито подходящия механизъм за извозване на отпадъците“, подчерта той.

Според общината екип, създаден от Дирекцията по обществени услуги, е инспектирал терена и е "констатирал тревожна обстановка, с висок риск от разпространение на епидемии".

Работниците в публичните предприятия, които се занимават с управлението на отпадъците в Косово, често са протестирали и дори са провеждали стачки по отношение на условията на труд и ниските заплати, припомня Радио Свободна Европа.

Източник: News.bg

Заглавие: Едва 3 от 10 пловдивчани рециклират. За другите няма контейнери?

10% от гражданите са готови да го направят, ако общината им предостави "финансово облекчение"

Линк: <https://trafficnews.bg/plovdiv-gradat/edva-3-10-plovdivchani-retsiklirat-dругите-niama-konteineri-335378/>

Текст: Едва трима от 10 пловдивчани изхвърлят разделно отпадъците си. Това показва анкета на TrafficNews относно склонността на гражданите да рециклират, в която участие са взели близо 6500 читатели.

Резултатите са красноречиви – 66% от участниците не събират и изхвърлят разделно отпадъци от опаковки – пластмаса, стъкло и хартия. Положителното в случая е, че по груби сметки 2/3 от тях са готови да го направят, но при определени условия. Повечето посочват, че причината да не събират разделно е липсата на контейнери за смет до домовете им, в които после да изхвърлят събраните разделно отпадъци. Другите обаче казват, че ще рециклират едва когато за тях и домакинствата им/бизнеса им бъдат въведени финансови облекчения.

В Пловдив концепцията за разделното събиране е доста обърквана. Всъщност често се сблъскваме с доказателства за това, че еко манталитетът на по-голямата част от населението сериозно куца. Но има и граждани, които не пестят усилия да продължат живота на отпадъците. Те отделят, измиват и търсят специално място в домовете си за тъй наречените отпадъци от опаковки. После

отиват до контейнерите за разделно събиране и ... намеренията им за екосъобразност се осуеятват.

На територията на града повече от десетилетие са разпръснати цветни контейнери, като на места броят им в действителност се оказва недостатъчен. Наша проверка показва, че на определени локации въпросните рядко се ползват (при това по предназначение). На други обаче – те преливат и пред онези трима гражданите стоят няколко алтернативи – да натъпкват с доза усилие в тях торбите с отпадъци, или да ги стоварят отстрани, образувайки мини бунища около кофите. При добро желание, да тръгнат на разходка из квартала, за да открият не толкова „оборотен“ жълт контейнер с незапълнен капацитет. Всичко това е съпроводено с време и усилия, които очевидно 7 от 10 граждани не са готови да положат за екологични цели.

Управата на града осъзнава това и от години говори за нуждата от промяна. Анализите им установяват, че в контейнерите за смесен битов отпадък продължават да се изхвърлят значителни количества „боклуци“, които подлежат на рециклиране. Това, разбира се, е по-скоро проблем на отделните граждани, чийто оправдания варират от „не ми се занимава“ до механичното повтаряне на развенчания мит „защо да събирам отделно, като всичко отива на едно място“.

Когато пловдивчанинът не отива при контейнера, контейнерът трябва да отиде при него

Българинът да претърпи катарзис и изведнъж да почувства потребност от това да стане „еко“? Ако разчитаме на тази алтернатива, е твърде вероятно скоро да не постигнем блестящи резултати. Затова политиката за управление на отпадъците е тази, която трябва да претърпи промяна, внедрявайки стимул за домакинства и бизнеси.

Ако обаче съдим по данните, които анкетата отчита, четирима на 10 от гражданите са готови да променят навиците си, стига да са създадени условия за това. От отговора става ясно, че броят на контейнерите е недостатъчен, като може би това е посоката, в която трябва да тръгне общината.

Припомняме, че през ноември миналата година местната власт обяви официално, че се търсят варианти за справяне с проблема. Като двете най-логични решения бяха посочени – поставянето на допълнителни съдове, или по-честото извозване на вече наличните такива. Първият е по-трудно изпълним, заявиха от общината, защото за тях няма място. Но подчертаха, че ще поискат от фирмите, обслужващи цветните контейнери, да вдигнат кратността на сметосъбирането – и така от един път седмично, да станат 3 пъти. Предложи се и вариант, който засяга бизнеса – в търговските зони да тръгне малък сметовоз с преса, който да събира и компресира отпадъците за рециклиране.

Към днешна дата подобно споразумение все още не е направено, показва наша проверка.

По разчети, в Пловдив се депонират около 190 000 тона на годишна база, което е относително постоянна цифра. Причината коефициентът да не се покачва на фона на механичния прираст на населението е, че все повече граждани събират разделно, което генерира по-малко натоварване към контейнерите за смесен битов отпадък. Това потвърждават и данните на двете частни фирми, които отговарят за извозването на отпадъци от опаковки на територията на града

– "Екопак" (651 контейнера в районите "Тракия" и "Централен") и "Булекопак" (1700 контейнера в "Западен", "Южен", "Северен" и "Източен"). Двете дружества обаче са на мнение, че броят на контейнерите е съответен на интереса към рециклирани.

България и ЕС

Данните за количествата оползотворен чрез рециклиране материал за България изглеждат леко изненадващи на фона на общата картина в страната.

По официална статистика през 2022 г. средно 36 килограма отпадъци от пластмасови опаковки са били генерирани за всеки човек в Европа. От тях едва 14,7 кг. са били рециклирани. Словакия регистрира най-висок процент на рециклиране (60%), следвана от Белгия (54%), Германия и Словения (и двете по 51%). Най-ниските нива са регистрирани в Малта, където едва 16% от отпадъците от пластмасови опаковки са били рециклирани, следвана от Дания (23%), Франция и Австрия (и двете по 25%). Коефициентът на България е приблизително равен на средното за Европейския съюз – 40 на 100 килограма биват рециклирани.

За последното десетилетие генерирания пластмасов отпадък се е увеличил със средно 7,6 кг. на глава от населението. Рециклираното количество също се е увеличило, показват данни на Евростат – с 4 кг.. Европа обаче си е поставила цел – най-малко 65% от всички отпадъци от опаковки трябва да бъдат рециклирани. Срокът, даден от Директивата на ЕК, е до 31 декември 2025 г..

Припомняме, че в края на миналата година Европейската комисия премина към втори етап на наказателната процедура срещу България заради отлагането на новия механизъм за изчисляване на таксата смет – „замърсителят плаща“. Страната ни не възприема процедурата от 2015 г. насам, подчертават от ЕК.

Комисията изпрати и мотивирано становище, след като през септември парламентът отново отложи въвеждането на механизма, който трябваше да влезе в сила от 1 януари 2025 година. Според депутатите общините още не са готови за въвеждане на новия принцип за изчисляване на такса смет и трябва да им се даде технологично време. В момента такса смет се изчислява на базата на данъчната оценка на имотите, като България вече е единствената страна в Европейския съюз с такава система.